

**Justitiedepartementet**Ekobrottsmyndigheten  
Polismyndigheten  
Åklagarmyndigheten

## Uppdrag att stärka ekobrottsbekämpningen

### **Regeringens beslut**

Regeringen ger Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i uppdrag att stärka myndigheternas samlade förmåga att bekämpa ekonomisk brottslighet.

Inom ramen för uppdraget ska Ekobrottsmyndigheten, inom myndighetens befintliga ekonomiska anslag, vidta åtgärder för att öka utrednings- och lagföringstakten, särskilt när det gäller kvalificerad och systemhotande ekonomisk brottslighet. Det innefattar bland annat att öka utredningsverksamhetens underrättelsedrivna ärendeflöde och intensifiera det internationella samarbetet så att fler brott kan lagföras.

Inom ramen för uppdraget ska Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i nära samverkan med varandra

- stärka myndigheternas strategiska och operativa samarbete mot ekonomisk brottslighet, särskilt gällande organiserad brottslighet och sådan brottslig verksamhet som faller inom flera av myndigheternas respektive ansvarsområden,

- vidta åtgärder och lämna förslag på förordningsändringar som utifrån befintliga myndighetsstrukturer och inom myndigheternas befintliga ekonomiska ramar kan stärka Ekobrottsmyndighetens egen kapacitet och myndigheternas samlade förmåga att bekämpa ekonomisk brottslighet, vilket bland annat kan omfatta frågorna om Ekobrottsmyndighetens brottskatalog bör ändras, hur Ekobrottsmyndigheten och Polismyndigheten kan stärka samverkan gällande it-utveckling samt hur informationsutbytet mellan finanspolissektionen vid Polismyndigheten, Polismyndighetens övriga verksamhet och andra ekobrottsbekämpande myndigheter kan underlättas, och
- lämna förslag på andra författningsändringar, att genomföra eller utreda närmare, som kan förbättra Ekobrottsmyndighetens förmåga att bekämpa ekonomisk brottslighet, vilket bör innefatta överväganden gällande bland annat om den underrättelseverksamhet som är inriktad mot ekonomisk brottslighet kan organiseras på ett effektivare sätt och om Ekobrottsmyndighetens tvångsbefogenheter behöver förstärkas.

Uppdragsmyndigheterna ska när uppdraget utförs ha en nära dialog även med andra myndigheter i de delar som andra myndigheter på ett nära sätt berörs av uppdraget, däribland Skatteverket.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2026 till Regeringskansliet (Justitiedepartementet). Myndigheterna ska under genomförandet av uppdraget löpande hålla Regeringskansliet (Justitiedepartementet) informerat om hur arbetet fortskrider.

Ekobrottsmyndigheten ska lämna en separat redovisning i den del uppdraget riktas endast till myndigheten.

Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten ska lämna en gemensam redovisning av uppdraget i övriga delar. Ekobrottsmyndigheten ska vara ansvarig för samordningen av arbetet.

Av redovisningarna ska vidtagna åtgärder, eventuella behov av fortsatta utvecklingsinsatser inom och i samverkan mellan myndigheterna samt, i den mån uppdragsmyndigheterna bedömer att sådana behövs, förslag till författningsändringar framgå. Om författningsändringar föreslås ska myndigheterna redovisa konsekvenserna i enlighet med förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar. Förslagen till förordningsändringar ska utarbetas och redovisas i sådan form att de uppfyller beredningskravet enligt 7 kap. 2 § regeringsformen.

Vid genomförandet av uppdraget ska de erfarenheter och utvecklingsbehov som framgår av såväl tidigare som pågående relevanta uppdrag och utredningar inom området tas tillvara.

### **Närmare om uppdraget**

Berörda myndigheters förmåga att bekämpa ekonomisk brottslighet och den kriminella ekonomin måste förstärkas. Ekonomisk vinning är en av de viktigaste drivkrafterna för organiserad brottslighet. Inkomsterna från brottsligheten möjliggör inte bara försörjning och konsumtion för kriminella individer utan används även till återinvesteringar i kriminell verksamhet. För att trycka tillbaka den organiserade brottsligheten är det därför nödvändigt att strypa den kriminella ekonomin.

I detta arbete har Ekobrottsmyndigheten en helt central roll. Den 17 juni 2025 överlämnade Utredningen om en organisation av en effektiv ekobrottsbekämpning (Ju 2023:08), EBM-utredningen, sitt betänkande (SOU 2025:81). Regeringen har valt att inte gå vidare med utredningens förslag om avveckling av Ekobrottsmyndigheten utan enbart remitterat de delar av betänkandet som stärker ekobrottsbekämpningen.

Den ekonomiska brottsligheten har under senare år förändrats och blivit alltmer komplex, mer omfattande och genererar allt större brottsvinster. Ekobrottsmyndigheten understryker detta i sin senaste lägesbild, publicerad i maj 2025. I rapporten beskriver myndigheten hur de kriminella har gått från att begå brott i sitt bolag till att bilda bolag för att begå brott, från att utnyttja välfärden till att äga bolag i den och från att ha en insider till att driva bolaget. Brottsligheten bedöms vara systemhotande och utvecklingen visar inga tecken på att mattas av.

### **Ekobrottsmyndigheten behöver öka tempot**

För att vända utvecklingen måste Ekobrottsmyndigheten, som under de senaste åren fått betydande anslagshöjningar, flytta fram sina positioner och öka trycket i sin verksamhet för att utreda och lagföra fler brott. Det gäller särskilt kvalificerad och systemhotande ekonomisk brottslighet, som utgör ett betydande samhällshot och avseende vilken myndigheten besitter en unik specialistkompetens. Att Ekobrottsmyndighetens positionsförflyttning inte kan vänta har blivit än tydligare i ljuset av myndighetens lägesbild.

I det aktuella uppdraget ingår bland annat att se till att fler brott blir föremål för utredning och lagföring. När det gäller ekonomisk brottslighet antas anmälningsbenägenheten vara låg och mörkertalen stora. Det är därför av stor vikt att underrättelseverksamheten bedriver ett effektivt arbete för att bland annat upptäcka brott, men också att utredningsverksamheten omhändertar underrättelsedrivna misstankar på ett tillfredsställande sätt, vilket inte är fallet i dag. För närvarande härrör endast en procent av Ekobrottsmyndighetens utredningsverksamhets totala ärendeinflöde av brottsanmälningar från underrättelseverksamheten. Enligt EBM-utredningen anmäler Ekobrottsmyndighetens underrättelseverksamhet endast de brott som myndighetens utredningsverksamhet har resurser för att hantera – anmälningarna görs alltså i dialog med utredningsverksamheten. Det leder ofrånkomligen till att färre brott utreds och lagförs än vad som vore möjligt. Ekobrottsmyndighetens utredningsverksamhet måste därför se till att det underrättelsedrivna ärendeinflödet ökar.

### **Ekobrottsmyndigheten måste förändras**

För att komma till rätta med den ekonomiska brottsligheten är det dock inte tillräckligt att Ekobrottsmyndigheten ökar tempot i verksamheten. Sedan myndigheten inrättades 1998 har kriminaliteten förändrats, och Ekobrottsmyndigheten räcker inte längre till för att hantera den ekonomiska brottsligheten. I syfte att besvara frågan om Ekobrottsmyndigheten kan arbeta effektivt mot organiserad ekonomisk brottslighet har myndigheten tidigare granskats av Riksrevisionen. I granskningsrapporten riktade Riksrevisionen flera rekommendationer till bland annat regeringen (RiR 2021:30). En av dessa avsåg att regeringen borde göra en

förutsättningslös översyn av Ekobrottsmyndighetens uppdrag och konstruktion, i enlighet med vilket EBM-utredningen tillsattes sedan riksdagen ställt sig bakom Riksrevisionens rekommendationer.

När regeringen nu väljer att inte gå vidare med utredningens förslag om avveckling av Ekobrottsmyndigheten finns det skäl att, i linje med Riksrevisionens slutsatser, fortsatt se över Ekobrottsmyndigheten. Det gäller bland annat myndighetens uppdrag och konstruktion, men också samverkansformerna med andra brottsbekämpande myndigheter. I det arbetet är det av vikt att det som EBM-utredningen konstaterat vara Ekobrottsmyndighetens styrkor, såsom det teambaserade arbetssättet och specialistkompetensen, tas till vara.

Behovet av att stoppa den ekonomiska brottslighetens utbredning är trängande. Det finns därför anledning att i första hand angripa problematiken genom åtgärder som kan vidtas av myndigheterna själva inom befintliga anslagsramar och genom författningsändringar som är möjliga att genomföra på kort sikt, såsom på förordningsnivå.

#### **Åtgärder på kort sikt**

Som framhålls i Ekobrottsmyndighetens lägesbild är ekonomisk brottslighet numera ofta en integrerad del i annan organiserad brottslighet. EBM-utredningen gör samma bedömning och pekar på att ökningen av blandbrottslighet av olika brottstyper visar på vikten av samverkan och överblick och en sammanhållen inriktning för ekobrottsbekämpningen. Med andra ord finns det numera anledning att ställa allt högre krav på ett strukturerat, effektivt och utvecklat operativt och strategiskt samarbete mellan de brottsbekämpande myndigheterna på ekobrottslighetens område.

Flera samarbeten pågår mellan uppdragsmyndigheterna, exempelvis det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet respektive mot arbetslivskriminalitet. Med hänsyn till brottsutvecklingen är de nuvarande samverkansformerna dock inte tillräckliga utan myndigheterna måste stärka och effektivisera sitt strategiska och operativa samarbete mot ekonomisk brottslighet. Det gäller särskilt sådan brottslig verksamhet som

överlappar myndigheternas ansvarsområden, det vill säga som rör brottstyper vilka i dag omfattas respektive inte omfattas av Ekobrottsmyndighetens brottskatalog enligt 9 § förordningen (2015:744) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten (EBM-instruktionen). I samarbetet mellan myndigheterna måste Ekobrottsmyndigheten också kunna hålla samma takt. Myndigheterna behöver även dra nytta av varandras kompetenser och dela information i möjligaste mån.

Blandbrottsligheten har alltså ökat, och Ekobrottsmyndigheten handlägger endast en begränsad del av den totala ekobrottsligheten. Det finns därför skäl att se över om Ekobrottsmyndighetens brottskatalog alltjämt är ändamålsenlig för en effektiv hantering av den ekonomiska brottsligheten eller om den bör utökas. Det kan även övervägas om utformningen av den så kallade ventilen i 9 § första stycket 6 EBM-instruktionen utgör en lämplig fördelningsmekanism. I övervägandena gällande brottskatalogen måste det bland annat beaktas på vilket sätt Ekobrottsmyndighetens specialistkompetens tillvaratas på bästa sätt.

Som en del i att stärka och effektivisera samarbetet ligger också att minska de eventuella samarbetssvårigheter som finns mellan uppdragsmyndigheterna. Enligt vad EBM-utredningen inhämtat rör svårigheterna mellan Ekobrottsmyndigheten och Åklagarmyndigheten bland annat frågor om bristande samarbete i ärendefördelningen. Motsvarande svårigheter mellan Ekobrottsmyndigheten och Polismyndigheten gäller enligt EBM-utredningen bland annat ledningsansvar i förhållande till poliser och frågor om tillgång till it-system. Svårigheter med Ekobrottsmyndighetens it-miljöer lyftes även i Riksrevisionens granskningsrapport och bör adresseras särskilt.

I sin granskningsrapport fann Riksrevisionen vidare att Ekobrottsmyndighetens underrättelseverksamhet saknar vissa rättsliga förutsättningar för att kunna arbeta effektivt med att upptäcka och förhindra den ekonomiska brottsligheten. EBM-utredningen lyfter också särskilt fram behovet av ett proaktivt förhållningssätt – att inte vänta på att en händelse inträffar utan att försöka förhindra den. Riksrevisionen pekade i sin rapport

på flera hinder i Ekobrottsmyndighetens underrättelseverksamhet. Det gällde dels att lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (inhämtningslagen) inte var tillämplig på brott inom Ekobrottsmyndighetens brottskatalog, dels att underrättelseverksamheten inte har direktåtkomst till viktig finansiell information i olika register. Riksrevisionen lyfte i sammanhanget särskilt det konto- och värdefacks-system som tillhandahålls av Skatteverket och det penningtvätsregister som finns hos finanspolissektionen.

Flera reformer har genomförts i linje med Riksrevisionens rekommendationer. Viss allvarig ekonomisk brottslighet inom Ekobrottsmyndighetens brottskatalog träffas i dag av inhämtningslagen och kan därmed bli föremål för preventiva tvångsmedel. Myndighetens underrättelseverksamhet kan numera också få del av uppgifter genom konto- och värdefackssystemen. Även åtkomsten till uppgifter i penningtvätsregistret har utökats sedan granskningsrapporten, men innebär inte direktåtkomst. Därtill har EBM-utredningen lagt förslag om att Ekobrottsmyndigheten, och även Polismyndigheten, i större utsträckning ska kunna få del av uppgifter i både beskattningsdatabasen och tulldatabasen. Regeringen har gått vidare med att remittera utredningens förslag i den delen.

Frågan om direktåtkomst till penningtvätsregistret har utretts av både 2022 års penningtvätsutredning (SOU 2024:58) och EBM-utredningen utan att sådan åtkomst föreslagits. Som EBM-utredningen framhåller bör det därför ses över hur ett ökat informationsutbyte mellan finanspolissektionen och övriga brottsbekämpande verksamheter kan underlättas på annat sätt. Frågan är angelägen – i sin lägesbild konstaterar Ekobrottsmyndigheten att storskalig penningtvätt med avancerade upplägg har blivit kärnan i den kriminella ekonomin.

### **Åtgärder på längre sikt**

Även eventuella större förändringar av Ekobrottsmyndigheten för att förbättra myndighetens förmåga att bekämpa den ekonomiska brottsligheten bör analyseras redan nu. Uppdragsmyndigheterna involveras nu i ett tidigt skede av detta arbete för att lämna förslag på arbetets inriktning. Uppdragsmyndigheternas överväganden i denna del bör bland annat innefatta frågorna om den underrättelseverksamhet som är inriktad mot

ekonomisk brottslighet kan organiseras på ett effektivare sätt och om Ekobrottsmyndighetens tvångsbefogenheter bör ändras.

På regeringens vägnar

Gunnar Strömmer

Erik Silvén Möller

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM  
Finansdepartementet  
Skatteverket